

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18848>

Özet

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT), 2016 y?l?nda Durmu? Aslan ve Ay?e Köksal-Akyol tarafından geli?tirilm? bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu testin temel amacı, çocukların bak?? aç?s? alma (B.A.A.) becerilerini, bu becerinin çok boyutlu do?as?n? dikkate alarak ölçmektir. ÇBT, bak?? aç?s? alma yetene?ini alg?sal, bili?sel ve duygusal olmak üzere üç temel alt boyutta incelemektedir. Ölçek, çocukların sosyal etkile?imlerde ve bili?sel süreçlerde ba?kalar?n?n dü?üncelerini, duygular?n? ve alg?lar?n? ne derece anlayabildi?ini belirlemeye yönelik dokuz maddeden oluşmaktadır. Bu geli?tirme çalışması, özellikle geli?im psikolojisi alanında kullanılan geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracına olan ihtiyacı kar??ılamayı hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi, ÇBT, sosyal bili?, bak?? aç?s? alma, alg?sal bak?? aç?s?, bili?sel bak?? aç?s?, duygusal bak?? aç?s?, geli?imsel psikoloji.

Yazarlar

Durmu? Aslan, Ay?e Köksal-Akyol

Amaç

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin (ÇBT) temel amacı, çocukluk dönemindeki bireylerin bak?? aç?s? alma becerilerini bilimsel yöntemlerle de?erlendirebilecek standart, geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu araç, özellikle çocukların sosyal ve bili?sel geli?im düzeylerini belirlemeye ve sosyal beceri e?itimlerinin etkinli?ini ölçmeye yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, bak?? aç?s? alma becerisini tek bir bütün yerine, üç farklı ve spesifik bile?en üzerinden ele alarak daha detaylı bir profil sunmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, araştırmacılara ve e?itimcilere, çocukların sosyal etkile?imlerde kar??ılaştıkları zorlukların altında yatan temel mekanizmaları, yani ba?kalar?n?n perspektiflerini anlama kapasitelerini derinlemesine analiz etme imkanı sağlamaktadır. Bu sayede, müdahale programları daha hedefe yönelik olarak planlanabilmektedir.

Yapı

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT), bak?? aç?s? alma becerisini hiyerarşik ve çok boyutlu bir sosyal bili? yapısı olarak ele alır. Ölçek, bireyin kendini ba?kas?n?n yerine koyma yetene?ini üç ayrı boyutta de?erlendirmektedir:

Alg?sal Bak?? Aç?s?: Bireyin fiziksel mekânda ba?kas?n?n ne gördü?ünü veya nerede

durdu?unu anlama yetene?i (görsel perspektif).

Bili?sel Bak?? Aç?s?: Bireyin ba?kas?n?n bilgi düzeyini, inançlar?n? veya dü?üncelerini anlama yetene?i (dü?ünce perspektifi).

Duygusal Bak?? Aç?s?: Bireyin ba?kas?n?n içinde bulundu?u duruma ba?l? olarak ne hissetti?ini veya hissedebilece?ini anlama yetene?i (duygusal perspektif/empatiye yak?n bile?en).

Bu üç boyut, bak?? aç?s? alma becerisinin kapsaml? bir de?erlendirmesini sunmakta olup, her bir alt boyut, ilgili beceriyi ölçmek üzere belirli maddeler içermektedir.

Geçerlik

ÇBT'nin yap? geçerli?ini saptamak amacıyla kapsaml? bir faktör analizi gerçekleştirilmi?tir. Ara?t?rmacılar, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu modelinin veri ile uyumunu belirlemek için do?rulay?c? faktör analizini kullanm??lard?r. Bu analizler, ÇBT'nin Alg?sal, Bili?sel ve Duygusal Bak?? Aç?s? alt boyutlarından olu?an üç faktörlü yap?s?n?n psikometrik olarak sa?lam oldu?unu ve kavramsal çerçeveye uygun oldu?unu göstermi?tir.

Elde edilen bulgular, ölçe?in gerçekten de bak?? aç?s? alma yap?s?n?n farklı bile?enlerini ölçtü?ünü desteklemi? ve ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli kan?tlar sunmu?tur. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in çocukların geli?im düzeylerine uygun oldu?unu ve ilgili psikolojik yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlıl??n?n yüksek düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Ölçe?in alt boyutlarına ili?kin hesaplanan iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa de?erleri) .76 ile .84 arasında de?i?mektedir. Bu aralık, psikometrik açıdan kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarlıl??a i?aret etmektedir, bu da test maddelerinin aynı yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ü anlamına gelmektedir.

Ayrıca, ölçe?in düzeltilmi? madde-toplam puan korelasyon katsayılar? da incelenmi?tir. Bu katsayılar .45 ile .60 arasında de?i?mektedir. Bu de?erler, her bir maddenin ölçe?in genel puanına anlamlı ve pozitif katkı sa?lad??n? ve maddelerin homojen yapıda oldu?unu göstermektedir. Yüksek madde-toplam korelasyonlar?, ölçe?in güvenilirli?ini destekleyen önemli bir kanıttır.

Faktör Analizi

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin (ÇBT) geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in üç boyutlu yap?s?n? do?rulamak amacıyla faktör analizi uygulanm??tır. Bu analiz, bak?? aç?s? alma kavram?n?n, Alg?sal, Bili?sel ve Duygusal bile?enler olarak ayrılmaz?n?n ampirik olarak

desteklenip desteklenmedi?ini test etmek için kritik öneme sahiptir. Yapılan analizler, ölçe?in toplam dokuz maddesinin bu üç faktör altında topland???n? ve modelin veri uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek derecede yüklendi?ini göstermi?, bu da her bir faktörün açık ve net bir şekilde tanımland???n? kanıtlanm???r. Bu güçlü faktör yap?s?, ÇBT'nin teorik çerçevesinin sağlaml???n? ve ölçülen yap?n?n netli?ini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental) ve Performansa Dayalı Test (çeri?i itibarıyla sosyal biliş becerilerini ölçer)

Format: 3 alt boyut ve toplam 9 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak geli?tirme makalesinde detaylı olarak açıklanm???r. Görsel veya senaryo temelli cevaplama formatına sahip olması muhtemeldir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Yaş Grubu: Çocukluk dönemi (Genellikle ilkököl ça?ındaki çocuklar, 6-12 yaş aral???na yönelik araçlardır)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli ilkököl kademesindeki çocuk örnelemi üzerinde standardize edilmiştir. Detaylı örneklem bilgisi için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Test Metodolojisi: Test, bak?? aç?s? alma yetene?inin üç temel bileşenini ölçmek üzere tasarlanm?? maddeler içerir. Uygulama, bireysel veya grup halinde yapılabilir. Puanlama, maddelerin hangi bak?? aç?s? alt boyutuna ait oldu?una göre yapılır ve toplam puan, bireyin genel bak?? aç?s? alma becerisi hakkında bilgi verir.

Anahtar Kelimeler

Bak?? aç?s? alma, bilişsel gelişim, duygusal gelişim, çocukluk dönemi, ölçek geli?tirme, psikometrik özellikler, sosyal yeterlilik, çocuk psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Durmuş Aslan

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: asland@cu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir (Çukurova Üniversitesi ile ili?kilendirilmi?tir).

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2016 (Geli?tirme makalesi yay?n tarihi)

??zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? konusunda detayl? bilgi için sorumlu yazar Durmu? Aslan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makalenin PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: kefad.ahievran.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuklar-icin-bakis-acisi-alma-testi-toad.pdf

Kaynakça

Aslan, D. ve Köksal-Akyol, A. (2016). Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT)'nin geli?tirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 207-221. DOI: Orijinal makalede belirtilmemi?tir.

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

3 alt boyut dokuz madde

Alg?sal Bak?? Aç?s?:

Bili?sel Bak?? Aç?s?:

Duygusal Bak?? Aç?s?: